

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Антон ПАИТЕЛЕЙМОНОВ

08 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Спічрайтинг

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»,
Вид дисципліни	вибіркова

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 27 ” серпня 2021 року, протокол № ____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Олександр ХИЖНЯК, доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки, начальник управління міжнародних відносин Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна *(лекційні заняття)*.

Лариса ХИЖНЯК, докторка соціологічних наук, професорка, професорка кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки *(семінарські заняття)*.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “ 26 ” серпня 2021 року № 1__

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА.

Програму погоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня

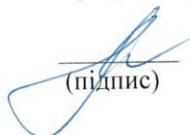
(підпис)

Олександр ХИЖНЯК
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № 1 від “26” серпня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Спічрайтинг» складена відповідно до освітньо-професійної програми «**Міжнародна інформація та міжнародні комунікації**» підготовки **бакалавра** за спеціальністю **291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів майстерність створювати та виголошувати публічні виступи (промови) з міжнародної тематики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «**Міжнародна інформація та міжнародні комунікації**».

Основним завданням вивчення дисципліни “Спічрайтинг” є:

формування таких загальних компетентностей

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
4-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

РН26. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

РН27. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.

РН28. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах

Тема 1. Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах

Теорія та історія спічрайтингу. Поняття риторики та спічрайтингу. Неориторика в системі комунікативних технологій. Ділова риторика. Традиції ораторського мистецтва в сьогоденні. Риторика як феномен культури, як навчальна дисципліна, як система знання, як спосіб життя професіонала певної соціальної сфери. Особливості професійної риторики. Монолог, діалог, полілог як риторичні форми професійного красномовства. Базові поняття сучасної риторики (риторична майстерність, риторичний канон, ораторія, комунікативні якості мови, комунікативна компетенція та ін.).

Історія розвитку професії спічрайтера. Психологічні, логічні, лінгвістичні основи риторики (спічрайтингу).

Міждисциплінарні зв'язки спічрайтингу з теорією комунікації, політологією, соціологією, іміджологією та паблік релейшнз.

Спічрайтинг і риторика в аналітиці міжнародних відносин. Промова міжнародного рівня як політична подія та її аналіз. Вибір тексту. Стратегії побудови текстового матеріалу.

Тема 2. Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови (виступу)

Публічний виступ та його етапи. Етапи підготовки спічрайтером публічної промови. Джерела інформації для підготовки публічного виступу (промови). Підготовка публічної промови. Структура публічної промови (спічрайтерського тексту). Риторичні прийоми, які можуть бути використані у вступній частині промови. Організація і написання промови. «Ефект рамки», або «закон межі». «Магічне число», або число Міллера (7 ± 2).

Засоби вербального і невербального впливу у спічрайтингу.

Аргументація як засіб переконання в публічному виступі (промові). Типи аргументів у публічній промові. Правила при обґрунтуванні тези за допомогою аргументів (правило Гомера, правило Сократа, правило Паскаля). Принципи відбору аргументів. Види аргументації в публічній промові. Фактори, що знижують ефективність аргументації в публічній промові (виступі).

Паралінгвістичні засоби риторичного впливу. Співвідношення лінгвістики і паралінгвістики в риторичній мові. Вербальна і тілесна мова. Типологія знаків (по Ч. Пірсу). Індексальні і іконічні знаки, їх роль у формуванні та використанні тілесної мови. Інтонація і мовчання – реалізація індексальної системи тілесної мови. Коннотативність і її можливості передавати інформацію. Біти і меми як одиниці словесної і тілесної мови. Мовчання як комунікативний прийом. Типологія мовчання (класифікація Е. Естерберґ). Риторичні резерви мовчання.

Жест, міміка, візуальний контакт і проксемика: їх семіотична відмінність. Афективний жест як засіб риторичного впливу. Зв'язок мови жестів з характером вербальної мови. Візуальний контакт і його риторичне значення. Зв'язок візуального контакту з типом культури. Типологія проксемічних відносин (по А. Пізу). Критика традиційної проксемічної теорії в працях У. Еко. Роль проксемики в публічній комунікації представників різних культур.

Тема 3. Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми

Методи впорядкування інформації в публічній промові. Правила публічного виступу.

Риторичні прийоми успішної промови (виступу). Гумор, паузи, конкретні приклади, проблема та її рішення в публічній промові (виступі). Інтонація і мовчання, реалізація індексальної системи тілесної мови. Коннотативність та її можливості передавати інформацію. Біти і меми як одиниці словесної і тілесної мов. Мовчання як комунікативний прийом. Типологія мовчання (класифікація Е. Естерберг). Риторичні резерви мовчання. Візуальний контакт та його риторичне значення у спічрайтингу. Зв'язок візуального контакту з типом культури.

Види монологічних дискурсів. Інформативний дискурс. Знання як проблема риторики. Емотивний дискурс і його специфіка. Сугестивна мова емотивного дискурсу. Сучасна міфологія як матеріал для формування і розвитку емотивних дискурсів. Співвідношення інформативного та емотивного дискурсів в сучасному медіапросторі. Фігуративний дискурс і його особливості. Риторика і поетика.

Діалог як технологія комунікації. Типи діалогічних дискурсів. Діалектичний тип дискурсу. Принцип риторичної згоди. Область застосування діалектичного дискурсу. Полемічний дискурс, його прийоми. Софістичний дискурс. Свідоме введення опонента в оману як мета софістичного спору. Логіко-мовні прийоми софістичного дискурсу. Психологічні прийоми софістичного спору: огульне питання, зарозуміла відповідь, відволікаючий маневр, гра на почутті помилкового сорому, психологічний тиск, помилкове удавання тощо. Проблеми застосування софістичного дискурсу в сучасній міжнародній комунікативній практиці.

Техніки подолання страху публічного виступу. Риторика в публічних промовах успішних ораторів.

Тема 4. Аудиторія в спічрайтингу

Сутність закону аудиторії. Інтимізація текстового матеріалу до комунікативних потреб аудиторії. Розробка стратегії виступу з орієнтацією на аудиторію. Прийоми активізації уваги слухачів.

Універсальна композиційна схема усної промови та її застосування в підготовці зустрічей на міжнародному рівні. Інтригування у вступі та його різновиди. Стратегії композиціонування вступної частини в залежності від психологічної налаштованості аудиторії. Принцип трьохканальної аргументації.

Тіло як проекція комунікативних очікувань аудиторії, джерело аналітичних даних. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело аналітичних даних в міжнародних політичних комунікаціях. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях.

Розділ 2. Практики спічрайтингу в міжнародних відносинах

Тема 5. Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах

Історія політичного спічрайтингу. Політичний спічрайтинг і PR: наука і мистецтво усного публічного впливу на маси. Особистості політичного спічрайтера. Політичний спічрайтинг як технологія і як професія.

Правила і етапи створення текстів для публічних політичних виступів. Види і жанри промов: інформаційна (доповідь, звіт), яка переконує (мова в дебатах, заява, мітинговий виступ) і спеціальна (протокольна; траурна мова; урочиста промова; неформальна промова-тост). Алгоритми написання політичних текстів: практичні прийоми риторики і стилістики, які допомагають спонукати людей до дії і залишають емоційне враження у аудиторії. Вступна частина політичної промови та стратегії її побудови. Інтригування у вступі та його різновиди.

Прийоми і технології посилення мовного впливу в міжнародній політиці: явний і прихований вплив на свідомість і несвідоме аудиторії. Етос публічної промови: фактори і

критерії об'єктивної оцінки ефективності політичного виступу. Ораторська майстерність: психофізична підготовка спікера до виступу і способи підготовки тексту для публічного виконання.

Організація публічного політичного виступу: сценарний план, репетиція, хронометраж, зовнішній вигляд (імідж) спікера, готовність утилізувати несподіванки. Допоміжні матеріали та обладнання: уривки відео, слайди, музика, діафільми, плакати, атрибутика, графіки, діаграми, ілюстрації та ін.

Тіло як проекція комунікативних очікувань аудиторії і джерело даних. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело інформації в міжнародних політичних комунікаціях. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях. Тенденції розвитку політичного спічрайтингу в міжнародному комунікативному просторі.

Тема 6. Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах

Сутність і призначення ділового спічрайтингу. Послуги спічрайтера для бізнесу. Замовлення тексту промови для публічного виступу у рекламного копірайтера. Службовий (діловий) лист як канал зв'язку підприємства, організації, установи, закладу із зовнішнім світом.

Ділове спілкування, його особливості в міжнародних відносинах. Доповідь. Вітання. Акт. Промова. Вимоги до оформлення службових документів спічрайтером. Оформлення службового листа спічрайтером.

Спічрайтинг і копірайтинг як технології інтегрованих маркетингових комунікацій.

Тема 7. Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу

Публічна імпровізація як творення публічної промови в момент її проголошення. Імпровізація як вид творчої діяльності. Види імпровізації. Пасивна і активна публічна імпровізація.

Основи публічної імпровізації. Вимоги до імпровізаційної промови (вибору теми тощо). Елементи, необхідні для успішної імпровізації.

Техніки і риторичні прийоми публічної імпровізації. Приклади публічної імпровізації. Ризики публічної імпровізації і техніки запобігання їхнього негативного впливу.

Тема 8. Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах

Чорна риторика та умови її використання в міжнародних відносинах. Основні правила чорної риторики. Методи подачі дезінформації. Методи ведення суперечки. Урахування в публічних виступах психології натовпу, типу аудиторії. Маніпуляція статистикою в міжнародних відносинах. Влада і магія слова. Правила магічної сили правильної постановки питань. Типи питань. Шокуючі і провокаційні питання. Правило Він або Я. Використання анонімізованих послань. Використання самоіронії.

Маніпуляція в публічних промовах. Ознаки маніпулювання в усних та письмових текстах. Базові прийоми формально-логічної, емоційної волюнтаристичної маніпуляції та прийоми роботи із зміненими станами свідомості. Маніпулятивні технології, розраховані на свідомість, і маніпулятивні технології, розраховані на несвідоме. Відмінності маніпулювання від інших різновидів інформаційно-психологічного впливу.

Маніпулятивні, аргументативні та вербальні прийоми чорної риторики. Мистецтво нейтралізації дії негативного полеміста-маніпулятора.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		лекції	семінари	СР
Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах				
Тема 1. Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах	11	2	4	5
Тема 2. Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови (виступу)	11	2	4	5
Тема 3. Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми	12	2	4	6
Тема 4. Аудиторія в спічрайтингу	11	2	4	5
Разом за розділом 1	45	8	16	21
Розділ 2. Практики спічрайтингу в міжнародних відносинах				
Тема 5. Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах	11	2	4	5
Тема 6. Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах	11	2	4	5
Тема 7. Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу	12	2	4	6
Тема 8. Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах	11	2	4	5
Разом за розділом 2	45	8	16	21
Усього	90	16	32	42

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах		
1	Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах	4
2	Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови (виступу)	4
3	Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми	4
4	Аудиторія в спічрайтингу	4
Розділ 2. Практики спічрайтингу в міжнародних відносинах		
5	Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах	4
6	Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах	4
7	Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу	4
8	Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах	4
Разом		16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема: Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Дайте характеристику кращим промовам ХХ століття за такою схемою: 1) мета виступу (промови); 2) основна ідея промови; 3) застосовані у промові ораторські прийоми; 4) застосовані у промові авторські техніки; 5) найсильніша фраза промови.	5
2	Тема: Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови (виступу) <i>Завдання:</i> Розробіть алгоритм підготовки публічного виступу.	5
3	Тема: Успішний публічний виступ (промова): фактори, закони сучасної риторики та риторичні прийоми <i>Завдання:</i> Сформулюйте теми промов з актуальних питань міжнародних відносин, які доцільно викласти у спосіб 1) дедукції; 2) індукції; 3) аналогії; 4) протиставлення; 5) хронології. Сформулюйте мету кожної промови. Аргументуйте вибір методу викладу матеріалу.	6
4	Тема: Аудиторія в спічрайтингу <i>Завдання:</i> Розробіть алгоритм сегментації аудиторії для цілей спічрайтингу. Наведіть приклади.	5
5	Тема: Політичний спічрайтинг в міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Розкрийте специфіку політичного спічрайтингу в міжнародних відносинах.	5
6	Тема: Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Розкрийте специфіку ділового спічрайтингу в міжнародних відносинах.	5
7	Тема: Публічна імпровізація як проблема політичного і ділового спічрайтингу <i>Завдання:</i> Розробіть вимоги до імпровізаційної промови.	6
8	Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> Наведіть приклади прийомів чорної риторики, які слід ідентифікувати спічрайтеру і враховувати при розробці тексту та виголошенні промови (виступу).	5
Разом		42

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП наведено в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН26.	Мати навички	Практичне заняття;	Оцінювання усних

	самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів	пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація аналітичної роботи по оцінюванню текстів кращих промов світових лідерів. Аналіз кейсів.	відповідей на заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, залікова робота
РН27.	Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу	Лекції та семінари: надання зворотного зв'язку, виконання творчих завдань у командах, аналіз отриманих результатів. Аналіз кейсів та проблем міжнародних відносин і світової політики кращих промов. Відкритий мікрофон.	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; тестових завдань, розв'язування аналітичних задач, залікова робота
РН28.	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	Практичні заняття. Розробка тесту промови та її презентація на семінарському занятті.	Оцінювання тесту самостійно підготовленої промови здобувачем, аналітичної оцінки промов інших здобувачів на семінарських заняттях; оцінювання публічного виступу (промови) здобувача на семінарському занятті, залікова робота

Додатково можуть враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь самостійно розробляти та проголошувати промову (публічний виступ) із застосуванням сучасних уявлень про риторику та ораторське мистецтво;
- оцінювання вмінь та навичок інших здобувачів проголошувати промову з актуальних проблем міжнародних відносин.

Пропуск лекційного (семінарського) заняття відпрацьовується в індивідуальному порядку (письмова робота за темою заняття). Обов'язковим також є виконання всіх завдань, які виносяться на семінарські заняття. Це дає допуск до заліку (мін 30 балів).

Підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів відбувається на заліку у комбінованій формі: виконання тестів доповнюється написанням відповідей на творче проблемне завдання. За підсумками роботи виставляється підсумкова семестрова оцінка у відповідності зі шкалою оцінювання.

Успішність здобувачів оцінюється за такими ознаками:

- знання специфіки та статусу спічрайтингу в міжнародних відносинах;
- знання технологій спічрайтингу та їх впливу на різних суб'єктів міжнародних відносин та світової політики;
- володіння різними формами монологічної і діалогічної мови, сформованість уявлення про умови маніпулювання поведінкою суб'єктів міжнародної політики за допомогою прийомів спічрайтингу;
- готовність до публічного виступу, при виголошенні промови вміння використовувати риторичні прийоми, спрямовані на досягнення поставленої задачі,
- здатність аналізувати промови лідерів у сфері міжнародних відносин;
- володіння навичками публічної промови, аргументації, ведення дискусії; знати специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення;
- володіння навичками збору, аналізу та інтерпретації інформації для розробки промови у сфері міжнародних відносин;
- вміння розробляти стратегію, тактику і концепцію публічного виступу (промови);
- володіти сучасними методами риторичного аргументування; використання різних видів аргументів відповідно до ситуації;
- володіння методиками написання текстів промов і їх публічного представлення;
- знання моделей, стратегій і технологій створення ефективних текстів політичних і ділових публічних промов;
- вміння ідентифікувати маніпулятивні, аргументативні і вербальні прийоми чорної риторики;
- володіння методами аналізу текстів політичних лідерів зовнішньо-політичної та ділової спрямованості; моделювання текстових масивів та вибудовування текстової композиції для промови (виступу) у сфері міжнародних відносин;
- володіння методами і прийомами риторичного аналізу в спічрайтингу; комунікативними стратегіями і тактиками, риторичними нормами, прийнятими в різних сферах усної та письмової міжнародної комунікації;
- здатність здійснювати аналіз риторичних засобів впливу на аудиторію у промовах зовнішньо-політичної та ділової спрямованості.

Таблиця 8.1

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування до кожної теми	при вивченні кожної теми проводиться поточний контроль (10 тестів).	0,1 (0,1x10=1)
Виконання практичних завдань до кожної теми дисципліни; підготовка есе на запропоновані викладачем теми	на практичному занятті здобувач може отримати бали за глибину розкриття питання, оригінальність та самостійність при виконанні завдання, вміння обґрунтувати свою точку зору та навести приклади.	від 1 до 9 балів за теми 1-2, до 7 балів – за теми 3-8.
Робота над відповіддю на питання, що виносяться до дискусії до кожної теми	виставляється здобувачу, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	2
	виставляється здобувачу, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	1
Робота над аналізом промов державних та політичних діячів	виставляється здобувачу, який досяг цілей завдання, виконав ефективно аналітичну роль, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється, який частково досяг цілей завдання, виконав роль аналітика, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-2
	виставляється здобувачу, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Самостійна робота над творчими завданнями до кожної теми	виставляється здобувачу, який при усній та письмовій презентації завдань до самостійної роботи продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури	5-4
	виставляється здобувачу, який при усній та письмовій презентації виконаного завдання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-2
	виставляється здобувачу, який при усній або письмовій презентації завдання продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого	1

	навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	
Творче завдання (під час заліку)	бали за глибину розкриття питання, оригінальність, самостійність при виконанні завдання, вміння обґрунтувати свою точку зору та навести приклади.	10

Таблиця 8.2

Критерії оцінювання тексту самостійно розробленої здобувачем промови (виступу)

<i>Критерії</i>	<i>Кількість балів</i>
1) Чіткість визначення мети виступу (промови)	2
2) З'ясування основної ідеї промови	2
3) Аналіз застосованих у промові ораторських (риторичних) прийомів	2
4) Аналіз застосованих у промові авторських риторичних технік	2
5) Визначення та обґрунтування здобувачем найсильнішої фрази промови	2
РАЗОМ:	10

Таблиця 8.3

Критерії оцінювання публічного виступу (промови) здобувача на семінарському занятті

<i>Критерії</i>	<i>Кількість балів</i>
1. Наскільки промовець точний у виборі слів, чи достатньо зрозуміла, доступна його промова? (Оцінюється лексичний запас промовця, контекстуально виправдане вживання понять, категорій тощо)	3
2. Наскільки змістовним є виступ і чи переконлива запропонована аргументація? Чи володіє промовець прийомами переконання? (Оцінюється логічність побудови промови, розгорнутість тез, переконливість аргументів, оригінальність трактування теми в промові).	3
3. Наскільки успішно промовець використав риторичні (ораторські) прийоми зацікавлення та утримання уваги аудиторії?	3
4. Наскільки чітко визначена аудиторія і задоволені її потреби?	1
РАЗОМ:	10

Таблиця 8.4

Критерії оцінювання виконаного здобувачем аналізу кращих промов ХХ століття

<i>Критерії</i>	<i>Кількість балів</i>
1) Чіткість визначення мети виступу (промови)	2
2) З'ясування основної ідеї промови	2
3) Аналіз застосованих у промові ораторських (риторичних) прийомів	2
4) Аналіз застосованих у промові авторських риторичних технік	2

5) Визначення та обґрунтування здобувачем найсильнішої фрази промови	2
РАЗОМ:	10

Підсумковий контроль знань. Залікова робота

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за заліковими білетами. Кожен із залікових білетів містить 30 тестових завдань (30 балів) та 1 теоретичне питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за тестове завдання, - 30 балів за 30 тестів, за теоретичне питання – до 10 балів.

Критерії оцінювання теоретичного питання залікового білету:

- 10 балів - здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити;
- 7-9 балів - здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях та неточні й поверхові обґрунтування;
- 4-6 балів - здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє його сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно;
- 0-3 бали - здобувач не розкрив питання, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.

Методи контролю в умовах змішаної форми навчання

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку: Теоретичне питання – 10 балів. Тести – 30 балів (30 тестових завдань x 1 бал).

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 40 тестових завдань, студент одержує 1 бал за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам надається можливість скласти **залік у тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Google Classroom** в дистанційному курсі «Спічрайтинг».

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях та самостійної роботи								Всього	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
9	9	7	7	7	7	7	7	60	40	100

За поточне оцінювання здобувач може одержати до 60 балів. Залік – до 40 балів. Максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	
	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андерсон К. TED TALKS. Слова меняют мир: первое официальное руководство по публичным выступлениям. Москва: ЭКСМО, 2017. 288 с.
2. Антология лучших речей XX века. Парламентские выступления У. Черчилля: «Кровь, тяжелый труд, слёзы и пот» (13 мая 1940 г.). и «Их звёздный час» (18 июня 1940 г.). Фултонская речь, произнесенная 5 марта 1946 года Уинстоном Черчиллем. Речь Мартина Лютера Кинга, произнесенная 28 августа 1963 года. Речь Джона Кеннеди, которая была произнесена 20 января 1961 года. Речь Стива Джобса, произнесенная перед выпускниками Стэнфорда 12 июня 2005 года. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://begemot.media/persons/i-have-a-speech/>. <https://4brain.ru/oratorskoe-iskusstvo/cases.php>.
3. Гандапас Радислав. Камасутра для оратора. 10 розділів про те, як перетворити публічний виступ на втіху; пер. з рос. Дніпро: Вид-во МонолитBizz, 2017. 272 с.
4. Колесников А. Спичрайтеры: Хроника профессии, сочинявшей и изменявшей мир. Москва: АСТ: АСТ МОСКВА: ХРАНИТЕЛЬ, 2008. 319 с.
5. Кузнецов И. Н. Риторика. 6-е изд. Москва :Дашков и К, 2018. 560 с.: ISBN 978-5-394-02149-7. Текст : электронный. URL: <https://znanium.com/catalog/product/414977>
6. Хазагеров Г. Г. Риторический словарь. 3-е изд., стер. Москва: Изд-во «Флинта», 2017. 432 с.; [Электронный ресурс]. - URL: <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=364437>.

Допоміжна література

7. Аристотель. Риторика. Поэтика. Москва: АСТ, 2017. 352 с.
8. Баксанский О. Е. Технологии манипуляций массами: Реклама, маркетинг, PR, GR (когнитивный подход): Карман. кн. политтехнолога. Москва: ЛЕНАНД, 2017. 219 с.
9. Бредемайер Карстен. Черная риторика: Власть и магия слова; пер. с нем. 2-е изд. Москва: Альпина Бизнес Букс, 2005. 224 с.
10. Дэвидсон Джефф. Ораторское искусство. Уникальный курс мастерства эффективного воздействия на аудиторию: пер. с англ. Москва: Эксмо, 2005. 416 с.
11. Жаворонков А. В. К проблеме образов политиков в массовом сознании Часть 2. *Социологическая наука и социальная практика*. 2018. № 3. С. 77-98.
12. Зверева Н. В. Я говорю – меня слушают. Уроки практической риторики. Москва: Альпина Паблишер, 2013. 234 с.
13. Зубанова Л. Б., Зыховская Н. Л., Шуб М. Л. Лингво-темпоральный анализ инаугурационных выступлений глав США и России. *Социологические исследования*. 2019. № 4. С. 150-154.
14. Карепина С. Искусство делового письма. Законы, хитрости, инструменты. Москва: 2010. 349 с.
15. Кривоносов А. Д. PR – текст в системе публичных коммуникаций. 2-е изд., доп. СПб.: Изд-во «Петербургское Востоковедение», 2002. 288 с.
16. Крис Стюард, Майкл Уилкинсон. Ораторское искусство (притворись его знатоком). СПб.: Амфора. Эврика 2001.

17. Культура речи и деловое общение: учеб. пособие / О. Г. Поскочина, М. А. Гриднева. СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011. 95 с.
18. Ле Февер Ли. Искусство объяснять. Как сделать так, чтобы вас понимали с полуслова. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2013. 264 с.
19. Маккормак Джо. Короче. Меньше слов – больше смысла. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2014. 272 с.
20. Мусихин Г. И. Риторическая аргументация и политическая символизация. *Общественные науки и современность*. 2018. № 3. С. 163–176.
21. Мусихин Глеб. Политическая риторика как квазисимволизация? *Социологическое обозрение*. 2016. Т. 15. № 2. С. 66–86.
22. Оришев А. Б. Специфика делового общения и коммуникаций в Европе. *Маркетинговые коммуникации*. 2017. № 2. С. 82–89.
23. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли других по их жестам / Пер. с англ. Н. Новгород: Ай Кью, 1999. 262 с.
24. Романенко Ю. В., Скідін Л. О. Механізми символічної інтеракції в комунікаціях, політиці, мистецтві: візуально-аналітичний та соціосимволічний аспекти. Київ, 2011.
25. Павлов Александр. Лео Штраус: искусство писать и искусство читать. *Социологическое обозрение*. 2012. Т. 11. № 3. С. 4–10.
26. Петров О. В. Риторика: учебник. Москва: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. 424 с.
27. Розм Дэн. Бла-бла-бла. Что делать, когда слова уже не работают. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2012. 352 с.
28. Сагач Г. М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: навч. посіб. Київ, 2003. 255 с.
29. Сагач Г. М. Риторичний квітник: афористичний золотослів. Київ, 2004. 234 с.
30. Седнев А. Выступление без подготовки. Что и как говорить, если вас застали врасплох; пер. с англ. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2014. 224 с.
31. Скотт Сьюзан. Разговор по существу. Искусство общения для тех, кто хочет добиваться своего. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2014. 320 с.
32. Толкачев А. Н. Инструменты успешного выступления перед аудиторией. *Бизнес и дизайн ревю*. 2018. № 1 (9). С. 9.
33. Трежер Джулиан. Выступление в стиле TED. Говорю. Слушаю. Слышу. СПб.: Питер, 2018. 336 с.
34. Хижняк О. В. Публічна сфера як простір колективної соціальної дії в умовах інформаційної демократії. *Нова парадигма: журнал наук. пр.* 2014. Вип. 119. С. 206–215.
35. Хорн Сэм. Минуту внимания. Как заинтриговать любую аудиторию. Москва: Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2017. 272 с.
36. Шестакова Е. Успешная короткая презентация. СПб.: Питер, 2015. 208 с.
37. Шейнов В. П. Сила влияния. Воздействия явные и скрытые. СПб.: Питер, 2018. 272 с.
38. Язык как фактор культурной дипломатии / Отв. ред.: Коптелова И.Е. Москва: Дипломатическая академия МИД РФ, 2017. 259 с.
39. Darlene Price. «Well Said! Presentations and Conversations That Get Results». AMACOM, 2012.
40. Speaking in Public About Science. Springer Cham Heidelberg. New York . Library of Congress. 2015.
41. The Art of Public Speaking by Dale Carnegie (AKA Dale Carnegie) and J. Berg. Esenwein. 2005.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

42. Джей Ди Шрамм. 7 правил успешных рассказчиков для презентаций и бизнес-встреч. Журнал HBR от 23 октября 2014 года. URL: <http://hbr-russia.ru/lichnaya-effektivnost/navyki/p14749/#ixzz3MRDsC0tK>

43. Иванова С. Ф. Специфика публичной речи. Режим доступа: <http://www.koob.ru>
44. Как побороть страх перед выступлением. Режим доступа: <http://www.sibkursy.ru/pages/staty/orator/5-orator-strah>
45. Почепцов Г. Теория и практика коммуникации (от речей президентов до переговоров с террористами): [Электронный документ]. Режим доступа: (http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Pochep/04.php).
46. Пьер Видаль-Накэ. Чёрный охотник. Москва: Ладомир, 2001 [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://speechwriters.ru/>
47. Чайка И. Публичное выступление как по нотам [Электронный документ]. Режим доступа: <http://biblioteka.teatr-obraz.ru/node/6598>
48. Борисова В., Аксёнов Д. Говори и властвуй: ораторское искусство для каждого. <https://avidreaders.ru/book/govori-i-vlastvuy-oratorskoe-iskusstvo-dlya.html>
49. Школа ораторского искусства Вячеслава Юркіна. www.master-slova.narod.ru
50. Vaclav Havel. Is there a European Identity, is there a Europe? Speech made to the European Parliament in Strasbourg on 8 March 1994. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.project-syndicate.org/commentary/is-there-a-european-identity--is-there-a-europe?barrier=accesspaylog>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Zoom проводяться лекційні заняття;
- дистанційно на платформі проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженням розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО сздобувачам надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік **в тестовій формі дистанційно на платформі Google Classroom** в дистанційному курсі «Спічрайтинг».